

Prilagoditve nacionalnih preizkusov znanja v evropskih državah v času pandemije covid-19

Zbrali in uredili: dr. Eva Klemenčič Mirazchiyski in Barbara Japelj Pavešić

Podobno kot ob koncu prejšnjega šolskega leta je tudi v šolskem letu 2020/2021 izvedba izobraževanja po svetu omejena zaradi nacionalnih ukrepov v času pandemije covid-19. V mnogih državah so bile šole za pouk učencev zaprte krajši ali daljši čas, izobraževanje pa se je izvajalo na daljavo. Čeprav se informacijska in komunikacijska tehnologija zelo hitro razvija in so bile v rekordnem času vzpostavljene tudi nekatere odlične rešitve za poučevanje s pomočjo internetnih orodij, ostajajo nekateri temeljni problemi takšnega šolanja nerešeni.

Pouk na daljavo, preko spletnih in splošnih računalniških orodij, omejuje več dejavnikov. Prvi je pomanjkanje znanja in opreme za neomejeno komunikacijo in posredovanje učne snovi (tukaj slednje poimenujemo nekoliko poenostavljeno in ne uporabljamo terminologije, kot je npr. doseganje standardov) preko spletne strani za učitelje in učence. Ta problem se po eni strani s pridobivanjem izkušenj najverjetneje zmanjšuje, vendar hkrati povečuje z vzporednim nastajanjem novih rešitev in ponudb. Pomanjkanje pristnega stika med učencem in učiteljem ter neposredne, žive komunikacije pri pouku v razredu je druga in verjetno najbolj moteča omejitev neposrednega poučevanja učencev ter njihovega sodelovanja z učiteljem. Obenem vpliva tudi na tehnične rešitve drugih vidikov šolanja. Tako je tretja težava učenje snovi, ki zahteva učiteljev neposredni prikaz, nadzor in pomoč učencem pri obravnavi, kamor sodi vsako delo z orodji, materiali, tudi grafičnimi prikazi in praktično delo. Četrty problem je izmenjava gradiv in izdelkov učencev z učiteljem. Ne samo da učenci svojega izdelka ne morejo oddati neposredno učitelju, večinoma morajo izdelek sami zasnovati tako, da ga je mogoče oddati elektronsko. Vse navedene omejitve je šolanje na daljavo hitro zaznalo in jih intenzivno naslavlja z vedno novimi rešitvami.

Kljub vsemu pa ostajajo nerešeni nekateri temeljni vidiki. Tehnične prilagoditve na le elektronsko komunikacijo med učiteljem in učencev ne morejo izbrisati dveh dejstev. Na daljavo je učence nemogoče naučiti določenih spretnosti in znanj, ki tako ostajajo neobravnavana in nenaučena. Pri reševanju preizkusov znanja po spletu je nemogoče zagotoviti popolnoma ustrezen izpitni red. Neobravnavane vsebine so prepuščene izobraževanju v kasnejšem času, ko bodo šole za učence ponovno normalno odprte. Izpitni red pa predstavlja zelo veliko oviro izvedbi pouka in doseganju izobraževalnih ciljev (in standardov znanj) na vseh ravneh šolanja.

Že takoj pri prehodu na pouk po spletu se je pokazalo, da učitelj s spletnimi orodji ne more nadzirati učencev pri pisanju testov in tako ne more zagotoviti, da naloge rešujejo samostojno in brez pomoči, saj slednja v teh okoliščinah učitelju zlahka ostane nevidna. Če preverjanje znanja, ki za

učence nima neposrednega učinka na doseganje izobraževalnih ciljev in ocen ter prehod na naslednjo stopnjo šolanja, učitelj še lahko presoja kot pretežno samostojno delo učencev, pa to ne velja za ocenjevanje z učinkom na bodoče šolanje. Po celem letu truda s šolanjem na daljavo po vsem svetu in na vseh vzgojno-izobraževalnih ravneh je vedno jasneje, da rešitev, ki bi zagotovila jasen izpitni red in preprečila možnost tuje pomoči posameznemu učencu, dijaku ali študentu, ne obstaja. Učenci/dijaki in študenti imajo več naprav, s katerimi lahko komunicirajo med seboj in z zunanjimi kolegi, širijo se programske in tehnične rešitve prikrivanja pomoči med izpiti, težave povečuje oddaja izdelkov po spletu, ki zahteva svoj procesni čas. Ob tem je nujno potrebno upoštevati, da se učenci pri šolanju na daljavo in tudi ocenjevanju nahajajo v svojem zasebnem okolju, ki ga učitelji ne morejo pregledovati in nadzirati tako, kot lahko javni prostor v izobraževalni ustanovi. V okolju, kjer se dosežene rezultate presoja s pomočjo Gaussove krivulje normalne porazdelitve, postanejo dosežki neveljavni tako za tiste, ki so dosegli višji rezultat od svojega znanja s tujo pomočjo, kot za tiste, ki so upoštevali izpitni red in so pri določanju normalne porazdelitve zaradi višjih rezultatov prve skupine umeščeni nižje, kot bi bili, če bi teste vsi reševali samostojno.

Ločen problem kot posledica vseh omejitev poučevanja preko spleta predstavlja manjši obseg obravnavane snovi (na kar nakazujejo tudi nekatere tuje raziskave), kot ga predvidevajo nacionalni kurikularni cilji v normalnih okoliščinah pouka v šolah, laboratorijih in z razpoložljivimi drugimi izobraževanimi viri. Pričakovano je, da izobraževalni programi držav standarde in cilje posameznih predmetov prilagodijo učinku šolanja na daljavo na obravnavo snovi ali, v širšem smislu, na vse vidike učenja. Ti vključujejo tudi čas obravnave ter metode poučevanja in učenja, vključno s praktičnim delom. V Sloveniji so bila tako zasnovana nacionalna priporočila za obravnavo snovi in doseganje standardov ter učnih dosežkov skladno z namenom poučevanja pri posameznih predmetih, ki jih je učiteljem posredoval Zavod RS za šolstvo preko informacijskega izobraževanega portala (SIO, <https://sio.si>).

Velik izziv in potrebo po presoji in sprejemu nacionalnih politik za čas epidemije v vseh državah predstavljajo izpiti ob koncu šolskega leta: nacionalni preizkusi znanja, zaključni izpiti ob koncu določene stopnje šolanja ali kvalifikacijski preizkusi za prehod na naslednjo raven izobraževanja. V Sloveniji so to nacionalni preizkusi znanja v 6. in 9. razredu osnovne šole, zaključni izpiti in splošna ter poklicna matura. V začetku leta 2021 je bilo potrebno sprejeti strokovne odločitve o njihovi izvedbi ter načinu izvedbe v danih okoliščinah, ki bodo morda dopustile izvedbo v šolah ali pa ne.

V podporo odločevalcem o izvedbi preizkusov, izpitov in mature smo med kolegi iz evropskih držav opravili poizvedovanje o njihovih nacionalno sprejetih odločitvah. V poizvedovanje smo vključili vse evropske države, ki so tudi sicer članice organizacije IEA (International Association for the Evaluation of Educational Achievement, <https://www.iea.nl>). Predstavnikom držav, združenih v Generalni skupščini IEA, smo postavili vprašanja o letošnji izvedbi nacionalnih preizkusov znanja v času epidemije. Nanje so nam odgovorili predstavniki 25 držav ali samostojnih šolskih sistemov (kot je Anglija). Podatke smo zbirali konec marca 2021. Vprašali smo:

1. Ali v običajnih pogojih šolanja izvajate nacionalna preverjanja znanja (predvsem za raven obveznega šolanja)? DA, NE
2. Ali ste oziroma ali boste izvajali nacionalna preverjanja znanja v tem šolskem letu (glede na pandemijo covid-19)? DA, NE

3. Ali je zaradi pandemije prišlo do kakšnih sprememb v zvezi z administracijo ali vsebino nacionalnih preverjanj znanja? DA, NE
4. V primeru, da boste organizirali preverjanja znanja, ali imate vi oziroma vaša država v načrtu kakšne dodatne študije (npr. sekundarna analiza na podlagi teh rezultatov) kot enega izmed virov za analizo? DA, NE

Njihovi odgovori so navedeni v preglednici. Upoštevati je potrebno, da se države epidemiološkim razmeram prilagajajo sproti in da morda navedene rešitve niso dokončne. Kljub temu pa upamo, da bodo odgovori strokovnjakom pomagali doseči dogovor o takšni izvedbi preizkusov znanja v Sloveniji, da bodo njihovi rezultati veljavni za vse sodelujoče učence in dijake.

Država ali izobraževalni sistem	Nacionalna preverjanja znanja v običajnih pogojih?	Nacionalna preverjanja znanja v šolskem letu 20/21 v času epidemije?	Spremembe v administraciji ali vsebino nacionalnih preverjanj znanja zaradi epidemije?	Ima država v načrtu dodatne študije teh preverjanj znanja?
Avstrija	Da, izvajamo. a) Odločilni preizkusi znanja, zaključni izpiti srednjih šol, maturitetni izpiti; 12. in 13. razred. b) Informativna preverjanja znanja: sistem se še vzpostavlja; izvajali smo ga v 4. in 8. razredu; med drugim se bo spremenila pogostost in dodali bomo 3. in 7. razred.	Da, a) in b)	a) Odločilni preizkusi znanja: da, odločili smo se za preložitve; ostalih odločitev glede morebitnih sprememb še nismo sprejeli. b) Informativna preverjanja znanja: predvidenih je nekaj prilagoditev v zvezi z administracijo preverjanj znanja v skladu z zdravstvenimi razmerami; spremembe v zvezi z vsebino niso predvidene.	Da, načrtujemo dodatne študije, toda pri informativnih preverjanjih znanja se soočamo z dodatno težavo, namreč da se poleg sprememb, povezanih s spremembo sistema, soočamo še s spremembami, povezanimi s pandemijo covid-19.

Država ali izobraževalni sistem	Nacionalna preverjanja znanja v običajnih pogojih?	Nacionalna preverjanja znanja v šolskem letu 20/21 v času epidemije?	Spremembe v administraciji ali vsebino nacionalnih preverjanj znanja zaradi epidemije?	Ima država v načrtu dodatne študije teh preverjanj znanja?
Anglija	<p>Da. Osnovna šola: obvezno nacionalno preverjanje znanja v prvem (2. razred, 7-letniki) in drugem starostnem obdobju (6. razred, 11-letniki) s področij angleške slovnice, pravopisa, branja in matematike. Če želite izvedeti več: https://www.gov.uk/topic/schools-colleges-childrens-services/exams-testing-assessment</p> <p>Srednja šola: izpit GCSE – nacionalno preverjanje znanja na koncu nižje srednje šole (16-letniki) in izpit na ravni A (18-letniki na koncu višje srednje šole). Več informacij o izpitih GCSE in izpitih na ravni A: https://www.gov.uk/topic/schools-colleges-childrens-services/curriculum-qualifications</p>	Ne, glej odgovor v stolpcu D.	<p>Da (glej spodnje odgovore)</p> <p>Ocenjevanje v osnovni šoli</p> <p>Ukinili smo obvezno preverjanje znanja v prvem (7-letniki) in drugem starostnem obdobju (11-letniki) ter obvezno ocenjevanje učiteljev, načrtovano za poletje 2021, vključno s preverjanjem znanja v drugem starostnem obdobju pri branju in matematiki. Šolam smo svetovali, da nadaljujejo z ocenjevanjem v poletnem polletju, pri čemer lahko uporabljajo stare izpitne pole. To bo služilo kot informacija učiteljem v zvezi s poučevanjem, šolam bo omogočilo, da starše v letnem poročilu obvestijo o otrokovem dosežku, šolarjem pa bo pomagalo pri prehodu v srednjo šolo. Načrtujemo, da bo celoten načrt preverjanja znanja v osnovni šoli zaživel v šolskem letu 2021/22.</p> <p>Preverjanje znanja ob koncu srednje šole</p> <p>Izpiti GCSE (16-letniki), izpiti na ravneh A in AS (višja srednja šola, 18-letniki) to poletje ne bodo potekali, kot je bilo načrtovano. Dijaki, ki bodo opravljali izpite GCSE ter izpite na ravneh A in AS, bodo ocene pridobili na osnovi ocene njihovih učiteljev, ki jim bodo odločitve pomagale sprejemati izpitne komisije s smernicami in z usposabljanji. Podrobnejše informacije bodo objavljene v kratkem, saj so konzultacije v zvezi s tem zaključene.</p>	<p>Na tej točki še nimamo nadaljnjih informacij. Celoten sklop informacij v zvezi z ocenjevanjem in s pandemijo covid-19 v šolah lahko najdete tukaj: operacijske smernice za šole med pandemijo (publishing.service.gov.uk).</p>

Država ali izobraževalni sistem	Nacionalna preverjanja znanja v običajnih pogojih?	Nacionalna preverjanja znanja v šolskem letu 20/21 v času epidemije?	Spremembe v administraciji ali vsebino nacionalnih preverjanj znanja zaradi epidemije?	Ima država v načrtu dodatne študije teh preverjanj znanja?
Belgija (francoski del)	DA, odločilne preizkuse znanja ob koncu 6., 8. in 12. razreda. Informativna preverjanja znanja ob koncu 3., 5. ali 10. razreda.	DA, odločilne preizkuse znanja. In DA tudi v primeru informativnih preverjanj znanja, vendar so bila preverjanja, predvidena za oktober 2020, prestavljena na oktober 2021.	DA, priporočilo ministrstva za šolstvo je, naj se osredotočimo na ključne vsebine. Poleg tega bodo morali učitelji odgovoriti na vprašalnik v zvezi s pokrivanjem vsebin in če določene vsebine niso bile obravnavane, se rezultate učencev lahko prilagodi.	Kolikor vemo, razen ankete za učitelje ni bilo še nič načrtovano.
Bolgarija	DA. Imamo preverjanja za celotne populacije učencev, in sicer v 4., 7., 10. in 12. (maturitetni izpit) razredu.	DA, v celoti.	DA, administracija bo urejena v skladu s pravili za medosebno razdaljo, maske itd., ki veljajo za covid-19. Učni načrti za izpite bodo skrajšani.	V tem trenutku ne.

Država ali izobraževalni sistem	Nacionalna preverjanja znanja v običajnih pogojih?	Nacionalna preverjanja znanja v šolskem letu 20/21 v času epidemije?	Spremembe v administraciji ali vsebino nacionalnih preverjanj znanja zaradi epidemije?	Ima država v načrtu dodatne študije teh preverjanj znanja?
Češka	Na Češkem obstajata dve vrsti nacionalnih preverjanj znanja: odločilni preizkusi znanja in informativna preverjanja znanja. Za informativno preverjanje znanja je odgovoren češki šolski inšpektorat. Na splošno lahko rečemo, da preverjanje znanja organiziramo redno in večinoma temelji na vzorcu. Potem je tu še preverjanje znanja celotne populacije učencev 5. in 9. razreda vsaka 4 leta. Odločilne preizkuse znanja organizira drug inštitut (CERMAT) in so sestavljeni iz: <ul style="list-style-type: none"> - nacionalnega dela mature (na koncu ISCED 3) in - nacionalnih sprejemnih izpitov, ko učenci prehajajo s stopnje ISCED 2 na stopnjo ISCED 3. 	To šolsko leto je izjemno in informativnih preverjanj znanja ne bomo izvajali. Preverjanja znanja smo preložili. <p>Odločilni preizkusi znanja: maturitetne pole bomo razdelili pozneje kot običajno, dijaki pa bodo imeli na voljo 20 % več časa za posamezno polo.</p> <p>Nacionalni sprejemni izpiti niso obvezni del letošnjega vpisnega procesa.</p>	Glej stolpec C.	/
Ciper	Edino nacionalno preverjanje znanja, ki ga imamo, poteka ob koncu srednje šole in služi kot sprejemni izpit za univerze (služi tudi kot izpit za pridobitev potrdila o zaključku srednješolskega izobraževanja)	Da	Učni načrt za izpite bo v zmanjšanem obsegu, med učenci bomo vzpostavili medosebno razdaljo in med izpiti bodo nosili maske. Po vsej verjetnosti bo potrebno testiranje za covid-19.	V tem trenutku ne.

Država ali izobraževalni sistem	Nacionalna preverjanja znanja v običajnih pogojih?	Nacionalna preverjanja znanja v šolskem letu 20/21 v času epidemije?	Spremembe v administraciji ali vsebino nacionalnih preverjanj znanja zaradi epidemije?	Ima država v načrtu dodatne študije teh preverjanj znanja?
Danska	Da, že zadnjih deset let in več smo imeli tako preverjanje znanja ob koncu šolanja kot tudi prilagojeno preverjanje znanja prek računalnika v vseh razredih in pri vseh predmetih. Poleg tega vsako leto izvajamo ocenjevanje zadovoljstva za učence vseh razredov.	Trenutno spreminjamo in prilagajamo naš program nacionalnega preverjanja znanja in evalvacije, zato je v šolskem letu 2019/20 sodelovalo le za vzorec šol (med zaprtjem šol), spomladi letos pa bo potekalo nacionalno preverjanje znanja za vse, vendar z nekaterimi spremenjenimi temami zaradi nedoslednosti v sistemu (kar je eden od glavnih vzrokov za uvajanje izboljšav).	Za šolsko leto 2019/20 smo že odločili, da preverjanje znanja izvedemo na podlagi vzorca namesto cenusa. Na splošno pa preverjanje znanja poteka po predvidenem načrtu. Preverjanje znanja ob zaključku šolanja se je sicer spremenilo, v času poletnih izpitov leta 2020 pa je učiteljeva ocena služila kot končna ocena namesto rezultata preverjanja znanja ob zaključku šolanja.	Poskušali smo prijaviti več projektov, vendar jih je le nekaj dobilo finančno podporo, tako da, na splošno rečeno, niti ne.

Država ali izobraževalni sistem	Nacionalna preverjanja znanja v običajnih pogojih?	Nacionalna preverjanja znanja v šolskem letu 20/21 v času epidemije?	Spremembe v administraciji ali vsebino nacionalnih preverjanj znanja zaradi epidemije?	Ima država v načrtu dodatne študije teh preverjanj znanja?
Estonija	<p>Da. Estonsko nacionalno preverjanje znanja poteka po koncu osnovne šole, tj. ob koncu 9. razreda. Izpiti so organizirani v živo v učilnicah in obsegajo: estonščino, matematiko in tretji izpit po želji učencev, in sicer tuje jezike, družboslovne ali naravoslovne predmete. Uspešno opravljeni izpiti učencem omogočajo vpis v srednjo šolo. Poleg tega morajo kot pogoj za uspešno dokončanje osnovne šole ustvariti avorsko delo. Pri nacionalnih testih za preverjanje standardov pa se ocenjujejo pridobljene splošne kompetence, področne kompetence, medpredmetno znanje in učni rezultati. Izvajajo se na začetku 4. in 7. razreda (iz maternega jezika, matematike in naravoslovja). Izvajajo se v elektronski obliki, rezultati pa se analizirajo na nacionalni ravni.</p> <p>Njihov namen je podati objektivne in primerljive povratne informacije o kompetencah učencev. Služijo kot orodja za ocenjevanje, ki jih učitelj uporablja za organiziranje poučevanja v tekočem šolskem letu. Pri četrletnem in pri letnem ocenjevanju učencem niso dodeljene ocene in rezultati se ne upoštevajo.</p> <p>Po opravljenem testu za preverjanje standardov učenci na spletni strani nacionalnega informacijskega sistema pridobijo povratne informacije o svojih rezultatih. Stran s povratnimi informacijami za test iz naravoslovja omogoča vpogled v rezultate, ki jih je učenec dosegel pri štirih spretnostih: znanju, sposobnosti analize, veščinah načrtovanja in sposobnosti interpretacije. Učenci prejmejo tudi povratne informacije za test iz matematike. Učenci pridobijo povratne informacije o ocenjenih področjih (računanje, geometrijske oblike, meritve in besedilne naloge) itd. V šolskem letu 2020/21 se bo preizkus znanja (konceptualno in postopkovno znanje) in spretnosti pri reševanju problemov izvajal na 1. in 2. šolski stopnji.</p>	DA, nacionalni izpiti (9. razred). Izpiti bodo organizirani v živo v učilnicah. Na začetku naslednjega šolskega leta, in sicer septembra 2021 (na začetku 4. in 7. razreda), bodo potekali nacionalni testi za preverjanje standardov.	DA, dokončanje osnovne šole ni odvisno od rezultatov (ocen), na spričevalo se vpiše doseženi odstotek največjega števila možnih točk.	DA, rezultati zaključnih izpitov v 9. razredu se odštejejo od mature, v spričevalo se ne vpiše ocena, ampak odstotek največjega rezultata. Cilj je ugotoviti, kakšna je bila raven rezultatov in ali obstajajo razlike v primerjavi s prejšnjimi leti.
Država ali izobraževalni sistem	Nacionalna preverjanja znanja v običajnih pogojih?	Nacionalna preverjanja znanja v šolskem letu 20/21 v času epidemije?	Spremembe v administraciji ali vsebino nacionalnih preverjanj znanja zaradi epidemije?	Ima država v načrtu dodatne študije teh preverjanj znanja?

Finska	<p>NE. (Če govorimo o odločilnih preizkusih znanja, ki lahko vplivajo na ocene učencev ali nadaljnji študij po končani nižji srednji šoli.)</p> <p>Na Finskem nimamo standardiziranih testov (za celotno starostno kohorto) in ne poznamo sistema šolske inšpekcije. Vse ocene učnih rezultatov temeljijo na vzorcih (približno 10 % šol/učencev), cilj pa je preučiti, kako dobro so bili izpolnjeni cilji nacionalnega temeljnega učnega načrta. Nimamo razvrstitve po šolah in ocene niso del ocenjevanja znanja učencev.</p> <p>Nacionalna ocenjevanja izvaja finski center za evalvacijo izobraževanja. Pri tem se upošteva načrt ocenjevanja (običajno za 4- do 5-letno obdobje), ki ga sprejme ministrstvo za izobraževanje in kulturo. Matematika in materni jezik (finski in švedski) se ocenjujeta pogosto (vsako tretje ali četrto leto), drugi šolski predmeti pa običajno enkrat v okviru ciklusa nacionalnega temeljnega učnega načrta (približno 10 let). Poleg tega mednarodna primerjalna raziskava (npr. PISA) podpira ta nacionalni sistem ocenjevanja.</p> <p>Mednarodna ocenjevanja izvaja Finski inštitut za raziskovanje izobraževanja (Univerza Jyväskylä).</p>	NE Glej zgornji odgovor. Sistem je ostal enak. Zaradi pandemije so bila nekatera (domača in mednarodna) ocenjevanja odložena, ker je pouk v finskih šolah lani spomladi potekal na daljavo.	NE	DA Pri uporabi teh naborov podatkov obstajajo velike razlike. Imamo veliko sekundarnih analiz, ki temeljijo na raziskavi PISA in drugih mednarodnih zbirkah podatkov. Uporaba domačih zbirk podatkov je odvisna od zanimanja posameznih raziskovalcev. Na te teme so bili objavljeni znanstveni članki in izdelane celo doktorske disertacije.
Francija	DA, tako na cenzusu (1., 2., 6. in 10. razred) septembra kot na vzorcu (5. in 9. razred) maja.	DA. Preklicali smo samo zbiranje podatkov na podlagi vzorcev maja leta 2020. Vse osnovne šole in srednje šole v Franciji od maja 2020 delujejo »normalno«. Obiskujejo jih vsi učenci.	DA, marca 2020 smo vključili dodatne vprašalnike za zbiranje podatkov o zaprtju šol.	Da, kot je bilo omenjeno pri prejšnjem vprašanju.
Država ali izobraževalni sistem	Nacionalna preverjanja znanja v običajnih pogojih?	Nacionalna preverjanja znanja v šolskem letu 20/21 v času epidemije?	Spremembe administracije ali vsebine nacionalnih preverjanj znanja zaradi epidemije?	Ima država v načrtu dodatne študije teh preverjanj znanja?

Hrvaška	NE	DA, toda samo maturo (ob zaključku gimnazije in/ali ob vstopu na visokošolsko raven za vse dijake).	Končna odločitev še ni bila sprejeta. Kakor koli, zdi se, da je večja možnost, da bomo prilagodili ocenjevanje kot pa vsebino testov.	DA, nacionalni izpitni center bo pred izvedbo mature pripravil spletne vprašalnike za udeležence mature. Vključevali bodo nekaj javno dostopnih lestvic OECD v zvezi s covidom-19 kot tudi nekatere druge lestvice, ki so namenjene merjenju psihološke stiske, samoreguliranega učenja in učne motivacije v kontekstu pandemije.
Irski	Da – a) letno standardizirano preverjanje znanja vseh 2., 4. in 6. razredov OŠ (branje, matematika) med majem in junijem (to je lani v celoti odpadlo), b) ciklično nacionalno ocenjevanje v 2. in 6. razredu ter učencev, staršev, učiteljev in ravnateljev šol – to ocenjevanje naj bi bilo izvedeno lani, letos pa poteka maja, z dodatnim zajemom vzorca prikrajšanih otrok v šolah s prilagojenim programom, c) nacionalni izpiti v 9. in 12. razredu. Letos izpit v 9. razredu (angl. <i>Junior Certificate</i>) odpade; učenci 12. razreda (angl. <i>Leaving Certificate</i>) pa se lahko odločijo za izračunane ocene, opravljanje izpita ali oboje in v tem primeru prejmejo višjo od obeh ocen, če se za to odločijo.	Da, vendar z nekaj prekinitvami /odpovedmi – glej stolpec B.	Da, obseg ocenjevanja iz točke 1b se je nekoliko zmanjšal – namesto ocenjevanja branja in matematike v 2. in 6. razredu ocenjevanje branja poteka samo v 2. in matematike samo v 6. razredu. Vsebina nacionalnih izpitov (angl. <i>leaving certificate</i>) v točki 1c je bila prilagojena/zmanjšana zaradi prekinjenega šolanja te kohortne skupine v letih 2020 in 2021.	Gradivo za raziskavo v točki 1b sedaj vključuje odgovore o covidu-19. Za to jesen obstaja drugi nabor zbirke longitudinalnih podatkov glede implementacije nacionalne digitalne strategije za šole in menimo, da bo po vsej verjetnosti poudarek namenjen izkušnjam in prilagoditvam šol/učiteljev/učencev na področju digitalnih tehnologij kot odzivu na pandemijo. Prvi nabor longitudinalnih podatkov je bil zbran tik pred pandemijo, zato bodo rezultati zelo pomembni. Obstajajo tudi druge nacionalne študije, ki preučujejo šolanje med pandemijo, in lahko jih posredujem, če bi vas zanimalo.

Država ali izobraževalni sistem	Nacionalna preverjanja znanja v običajnih pogojih?	Nacionalna preverjanja znanja v šolskem letu 20/21 v času epidemije?	Spremembe v administraciji ali vsebino nacionalnih preverjanj znanja zaradi epidemije?	Ima država v načrtu dodatne študije teh preverjanj znanja?
---------------------------------	--	--	--	--

Italija	<p>Da, imamo. Naša nacionalna preverjanja znanja vključujejo tri predmete (bralno razumevanje, matematiko in angleški jezik) in izvajamo jih v naslednjih razredih: 2., 5., 8., 10. in 13. Preverjanja znanja v 8. in 13. razredu so povezana z zaključnim izpitom. Pri nas se z 8. razredom zaključijo osnovna šola, s 13. razredom pa srednja šola.</p>	<p>Da, smo imeli. Dijaki v 13. razredu so s poukom pričeli v začetku marca in ta bo potekal do konca maja (preverjanja znanja bodo potekala prek računalnikov, kar bo nudilo veliko prilagodljivosti pri organizaciji). Zaradi pandemije covid-19 preverjanja znanja letos v 10. razredu ne bodo izvedena. Preverjanja znanja v ostalih razredih (2., 5. in 8.) bodo potekala v aprilu in maju.</p>	<p>Vsebina preverjanj ni bila spremenjena, saj je njihov glavni namen preverjanje izgube znanja. Zato so testi zasnovani na lestvicah, ki so bile postavljene leta 2018. Z organizacijskega vidika so bile narejene mnoge spremembe, da bi kar najbolj povečali fleksibilnost izvajanja preverjanja znanja.</p>	<p>Da, nameravamo. V sodelovanju z drugimi raziskovalnimi centri in univerzami načrtujemo analize na drugi ravni, tudi z uporabo drugih virov podatkov. Cilj je čim natančneje izmeriti izgubo znanja in poskušati določiti dejavnike, ki so na to vplivali.</p>
Latvija	<p>Da, v običajnih razmerah so v Latviji nacionalna preverjanja znanja (ang. <i>centralized exams</i>) izvedena v 9. in 12. razredu. Poleg tega se diagnostična preverjanja znanja izvaja v 3., 6. in 9. razredu, vsebina diagnostičnega dela je razvita na centralni ravni, vendar so rezultati bolj namenjeni uporabi v šolah.</p>	<p>Delno. Centralizirana preverjanja znanja v 9. razredu so bila letos odpovedana (2020/21), učenci pa bodo končno prejeli ocene svojih učiteljev. Če bo le mogoče, bodo v 12. razredu potekala centralizirana preverjanja znanja v šolah. Vsebina preverjanj bo v zmanjšanem obsegu. Kljub vsemu pa končna odločitev še ni bila sprejeta. V 3., 6. in 9. razredu bodo diagnostična preverjanja potekala z oddaljenim dostopom.</p>	<p>Da, glej točko 2.</p>	<p>To še ni odločeno.</p>

Država ali izobraževalni sistem	Nacionalna preverjanja znanja v običajnih pogojih?	Nacionalna preverjanja znanja v šolskem letu 20/21 v času epidemije?	Spremembe v administraciji ali vsebino nacionalnih preverjanj znanja zaradi epidemije?	Ima država v načrtu dodatne študije preverjanj znanja?
Litva	<p>DA</p> <p>Nacionalno ocenjevanje dosežkov učencev (NMPP) se od leta 2012 izvaja v 2., 4., 6. in 8. razredu. Sodelovanje pri NMPP na nacionalni ravni ni obvezno, saj odločitev o izvajanju preverjanja sprejmejo šole in občine (od leta 2016 naprej pri NMPP sodeluje približno 90 % učencev iz vsake starostne skupine). Ocenjevanje učencev v 2. razredu zajema branje in pisanje v učnem jeziku ter matematiko. Učenci 4. razreda pišejo teste iz svojega učnega jezika (branje in pisanje), matematike in naravoslovja; učenci 6. razreda teste iz učnega jezika (branje in pisanje) in matematike; učenci 8. razreda pa teste iz litovskega jezika (branje in pisanje), matematike, naravoslovja in družboslovja. Nacionalno ocenjevanje dosežkov učencev služi tudi kot raziskava, saj morajo učenci poleg standardiziranih preverjanj dosežkov izpolniti vprašalnik o okoliščinah učenja, šole pa prejmejo celovite rezultate, ki zajemajo šolski uspeh učencev in povezane podatke (dodana vrednost šole, vzdušje v šoli, odnos do sposobnosti učenja).</p> <p>Leta 2019 je bilo izvedeno pilotno elektronsko nacionalno ocenjevanje dosežkov učencev 8. razreda na področju matematike in naravoslovja. Ocenjevanje dosežkov na področju osnovnega izobraževanja (PUPP). Ocenjevanje PUPP je izvedeno v 10. razredu in zajema obvezna preverjanja znanja iz litovskega jezika in literature, matematike ter neobveznega preverjanja v</p>	<p>DA</p> <p>Zaradi pandemije covid-19 so bila preverjanja NMPP leta 2020 izvedena pozneje kot običajno (namesto spomladi leta 2020 so bila izvedena jeseni istega leta) in na oddaljen način: pri učencih 5. razreda (namesto 4. razreda) se je preverjalo znanja iz naravoslovja, branja in matematike, pri učencih 9. razreda (namesto 8. razreda) pa iz družbenih in naravoslovnih ved, branja in matematike. Načrtujemo, da bo e-NMPP spomladi leta 2021 izveden v 4. in 8. razredu. Celotno preverjanje NMPP bo potekalo izključno v elektronski obliki. Tokrat učenci ne bodo prejeli vprašalnikov, temveč bodo opravljali le standardizirano preverjanje znanja na področju branja in matematike. Shema PUPP bo organizirana prek spleta (elektronsko preverjanje znanja).</p>	<p>DA. Načrtujemo, da bodo pri e-NMPP sodelovali učenci 4. in 8. razreda. Celotno preverjanje NMPP bo potekalo izključno v elektronski obliki. Tokrat učenci ne bodo prejeli vprašalnikov, temveč bodo sodelovali le pri standardiziranem preverjanju znanja na področju branja in matematike. Zaradi pandemije covid-19 bo PUPP organiziran prek spleta (e-preverjanja znanja) in trenutno poteka razprava, da bi ga organizirali oddaljeno (tako, da bi učenci do preverjanja lahko dostopali od doma).</p>	<p>DA</p> <p>Opravljen je bila analiza rezultatov preverjanja NMPP, ki je bilo izvedeno v jeseni leta 2020. Zajemala je analizo rezultatov učencev, ki obiskujejo 9. razred (raziskovalna sekundarna analiza rezultatov NMPP, s katero so ocenili morebitne posledice covid-19 na nacionalne učne rezultate na področju matematike in naravoslovja pri učencih 9. razreda). Načrtovana je tudi analiza rezultatov nacionalnega preverjanja znanja po njegovi izvedbi spomladi leta 2021.</p>

maternem jeziku (beloruščina, poljščina, ruščina ali nemščina). Sodelovanje v shemi PUPP je obvezno za vse učence, vendar rezultati zanje niso tako pomembni.

Država ali izobraževalni sistem	Nacionalna preverjanja znanja v običajnih pogojih?	Nacionalna preverjanja znanja v šolskem letu 20/21 v času epidemije?	Spremembe v administraciji ali vsebino nacionalnih preverjanj znanja zaradi epidemije?	Ima država v načrtu dodatne študije preverjanj znanja?
Luksemburg	<p>Da, imamo.</p> <p>Pri nas potekajo standardizirana preverjanja znanja za namene spremljanja šol, ki jih izvaja center LUCET v Luksemburgu. Standardizirani testi na začetku vsakega novega učnega cikla obveznega šolanja v 1., 3., 5., 7. in 9. razredu vsako leto preučujejo, ali so izobraževalne cilje iz prejšnjega učnega cikla dosegli vsi učenci iz določene generacije.</p> <p>Ministrstvo za izobraževanje prav tako izvaja nacionalno preverjanje znanja, vendar le ob koncu osnovnošolskega izobraževanja in kot del procesa usmerjanja učencev v srednješolsko izobraževanje.</p>	<p>Da, standardizirano preverjanje znanja je potekalo na začetku tega šolskega leta. Zdaj se je začelo tudi nacionalno preverjanje znanja, ki poteka samo ob koncu osnovnošolskega izobraževanja.</p>	<p>Ne da bi vedel (seveda odvisno od zdravstvenih razmer v zvezi s covidom-19). Vem, da so v centru LUCET v Luksemburgu izdali gradivo v obliki videoposnetkov, da bi olajšali proces organiziranja preverjanja znanja v sedanjih razmerah (npr. https://epstan.lu/en/important-2/).</p>	<p>Podatki o standardiziranih preverjanjih znanja so običajno (v skladu z GDPR-jem) na voljo raziskovalcem za sekundarno analiziranje podatkov.</p>

Država ali izobraževalni sistem	Nacionalna preverjanja znanja v običajnih pogojih?	Nacionalna preverjanja znanja v šolskem letu 20/21 v času epidemije?	Spremembe v administraciji ali vsebino nacionalnih preverjanj znanja zaradi epidemije?	Ima država v načrtu dodatne študije preverjanj znanja?
Madžarska	Da	Trenutno načrtujemo, da bomo lahko nacionalni test merjenja kompetenc v osnovnih in srednjih šolah skladno z običajnim postopkom opravili v predvidenem terminu konec maja. Lani je bilo zaradi pandemije preverjanje znanja na žalost odpovedano. Če se zdravstvene razmere ne bodo izboljšale, predvidevam, da v letošnjem šolskem letu preverjanje znanja v mesecu maju ne bo potekalo.	Načrtujemo izpolnjevanje vprašalnika o tem, kako so se učitelji in učenci spoprijeli z učenjem in s poučevanjem na daljavo in/ali prek digitalnih naprav. Prepričani smo, da bodo učitelji vprašalnike lahko izpolnili bodisi ob ponovnem odprtju bodisi med zaprtjem šol. Prav tako preučujemo možnost, kako nadaljevati z nacionalnim preverjanjem znanja in hkrati zmanjšati število možnih stikov, npr. da lahko v šolsko stavbo vstopijo samo tisti, ki opravljajo test, pri čemer se uporablja več učilnic.	DA. Trenutno preučujemo razlike v rezultatih pisne mature med letoma 2017 in 2020, da ugotovimo, ali je zaprtje vplivalo na uspešnost dijakov pri različnih predmetih. Julija bomo dodali letošnje podatke in jih primerjali s podatki SES iz prejšnjih let nacionalnega preverjanja znanja pri maturi sodelujočih dijakov, da bi ugotovili, ali je zaprtje šol bolj prizadelo ranljive skupine, v kolikor bo do takšne ugotovitve sploh prišlo.
Nemčija	Da, imamo.	Ena oblika nacionalnega preverjanja znanja (VERA 3 in VERA 8) bo prvič v svoji dolgoletni tradiciji, ki sega v leto 2004, predstavljena na začetek novega šolskega leta. Toda testirali bomo isto kohorto učencev, tj. na začetku 4. oz. 9. razreda. Druga oblika (t. i. <i>Bildungstrend</i>) je bila lani predstavljena na leto 2021. Mogoče v tekočem šolskem letu. Trenutno še nimamo dokončnega odgovora.	V tem šolskem letu se bodo spremenile izvedbe zaključnih izpitov, kar pomeni več možnosti za izbiro nalog. Toda v Nemčiji zaključni izpiti niso enaki nacionalnemu preverjanju znanja. Imamo namreč 16 šolskih sistemov. Torej vprašanje za nas ne velja.	Ne vem, ali je to v načrtu. Trenutno so razmere prezahtevne.
Država ali izobraževalni sistem	Nacionalna preverjanja znanja v običajnih pogojih?	Nacionalna preverjanja znanja v šolskem letu 20/21 v času epidemije?	Spremembe v administraciji ali vsebino nacionalnih preverjanj znanja zaradi epidemije?	Ima država v načrtu dodatne študije preverjanj znanja?
Nizozemska	Da	Da	Da	Da

Norveška

Da.

DA. Nacionalna preverjanja znanja se izvajajo vsako leto septembra. Preverjanja znanja (angl. *mapping tests*) bodo izvedena med marcem in aprilom.

Ne.

a. Rezultate nacionalnih preverjanj znanja uporabljamo za analiziranje in spremljanje sprememb tako na nacionalni kot lokalni ravni ter za spremljanje sprememb v skupinah učencev (spol, socialno-ekonomske razmere, večje/manjše občine, večje/manjše šole, mestna/podeželska območja, učenci priseljenci itd.). To spada k našim običajnim analizam.
b. Zaradi razmer, ki jih prinaša pandemija, bodo rezultati nacionalnih preverjanj znanj uporabljeni v več študijah, ki ocenjujejo in analizirajo vpliv pandemije na učenje in dobrobit učencev.

Država ali izobraževalni sistem	Nacionalna preverjanja znanja v običajnih pogojih?	Nacionalna preverjanja znanja v šolskem letu 20/21 v času epidemije?	Spremembe v administraciji ali vsebino nacionalnih preverjanj znanja zaradi epidemije?	Ima država v načrtu dodatne študije preverjanj znanja?
Poljska	<p>Da, imamo. V prenovljenem sistemu morajo učenci opraviti obvezen zaključni izpit po zaključku 8. razreda osnovne šole. Rezultati preverjanja so skupaj s šolskimi ocenami in z drugimi dosežki upoštevani pri vpisu v srednjo šolo. Na koncu srednješolskega izobraževanja dijaki opravljajo tudi maturo. Ta zanje ni obvezna, vendar jo morajo opraviti, če se želijo vpisati v visokošolsko izobraževanje, njihovi rezultati pri določenih predmetih pa se upoštevajo za sprejem na program. Prav tako imamo poklicne izpite. Vsa zunanja ocenjevanja, ki so enaka po vsej državi, izvajajo centralna komisija (https://cke.gov.pl/en/) in regionalne izpitne komisije. Nimamo nacionalnih ocenjevanj za določen razred. Obsežna mednarodna ocenjevanja so edini vir informacij glede uspeha učencev.</p>	<p>Da. Čeprav so vse šole zaprte (razen razredov 1–3), potekajo diagnostična matura (3.–16. marec) in diagnostična preverjanja znanja v 8. razredu (17.–19. marec). Približno 50 % šol se je odločilo, da bo matura potekala na šoli, v preostalih šolah pa so jo dijaki lahko opravljali na domu. Namen diagnostičnih izpitov je, da dijaki prejmejo povratne informacije od učiteljev. Dejanska oz. običajna matura bo potekala med 4. in 20. majem, preverjanje znanja v 8. razredu pa med 25. in 27. majem. Letos bodo potekali tudi poklicni izpiti. Izpiti lansko leto niso bili odpovedani, izpitne komisije in šole pa nadgrajujejo svoje izkušnje. Obsežna preverjanja znanja (FT PISA, FT ICCS, MS PIRLS, FT PIAAC) so bila začasno prestavljena (o točnih datumih še razpravljajo), vendar upamo, da bodo izvedena pred poletjem.</p>	<p>Da, vsebina izpitov se je spremenila (zmanjšal se je obseg), pripravljene in objavljene so bili tudi splošni postopki za večjo varnost med izpiti. Vlada je z uradno uredbo o pandemiji omogočila izvedbo obsežnejših mednarodnih ocenjevanj tudi v obdobju, ko so šole zaprte. Dogovorili smo se, da bomo pri izvedbi preverjanj znanja upoštevali nekaj dodatnih varnostnih postopkov.</p>	<p>Da. Nimam natančnejših informacij glede analize podatkov o preverjanjih znanja. Pričakujem, da bodo podatki analizirani, vendar bo pri tem treba upoštevati omejitve. Izpit je standardiziran, vendar časovno ni primerljiv, zato se lahko primerja le relativne podrobnosti (npr. geografske, med šolami). Pri izpitu prav tako ne zbiramo kontekstualnih informacij o učencih oziroma dijakih.</p>

Država ali izobraževalni sistem	Nacionalna preverjanja znanja v običajnih pogojih?	Nacionalna preverjanja znanja v šolskem letu 20/21 v času epidemije?	Spremembe v administraciji ali vsebino nacionalnih preverjanj znanja zaradi epidemije?	Ima država v načrtu dodatne študije preverjanj znanja?
Portugalska	DA. Informativna preverjanja znanja potekajo v 2., 5. in 8. razredu, odločilni preizkusi znanja v 9. razredu, v 11. in 12. razredu pa zaključni nacionalni izpiti (ki služijo tudi za vpis na univerzo).	DA, potekali bodo skoraj vsi, če bo stanje v zvezi s pandemijo skladno z napovedmi.	DA, preverjanja znanja bodo izvedena skladno z zdravstvenimi pravili za zajezitev covid-19 z vzdrževanjem medosebne razdalje, uporabo mask itd. Pri informativnem preverjanju znanja bosta vsebina in struktura preverjanj enaki. Pri odločilnih preizkusih znanja bo vsebina enaka, vendar bodo dijaki poleg obveznih nalog lahko izbrali tudi alternativne neobvezne naloge, ki bodo zmanjšale kakršne koli neenakosti, ki so med njimi nastale zaradi učenja na daljavo in spletnega učenja.	DA, to smo opravili januarja z izvedbo diagnostične raziskave, ki je zajemala reprezentativen vzorec učencev iz 3., 6. in 9. razreda, pri čemer smo preučevali uspeh učencev pri pismenosti na področju matematike, naravoslovja ter branja in informatike. V raziskavo so bili vključeni tudi vprašalniki, s katerimi smo pridobili kontekstualne podatke glede tega, kako so se učenci, učitelji in šole v lanskem letu spopadali z učenjem na daljavo in s spletnim učenjem. Prvi rezultati bodo znani kmalu.
Romunija	DA, v običajnih razmerah poteka nacionalno preverjanje znanja. 2., 4. in 6. razred = nacionalno preverjanje znanja, 8. razred = nacionalni izpit, 12./13. razred (zaključek srednje šole) = nacionalni izpit.	DA, vendar samo nacionalne izpite (v 8. in 12./13. razredu). Izpiti bodo organizirani v učilnicah.	Da, zaradi pandemije bodo učni načrti spremenjeni oz. zmanjšani, pri organizaciji pa bomo upoštevali pravila glede vzdrževanja medosebne razdalje oz. omejitev in s tem povezane logistike: preverjanje telesne temperature, razkuževanje prostorov, nošenje mask itd.	Še ne vemo, uradne informacije o tem še niso bile podane. Kot akademska institucija bi želeli opraviti to analizo, saj menimo, da je zelo relevantna, zlasti v smislu etike oz. korelacije z dostopom do kakovostnega izobraževanja in tehnologije med pandemijo.
Država ali izobraževalni sistem	Nacionalna preverjanja znanja v običajnih pogojih?	Nacionalna preverjanja znanja v šolskem letu 20/21 v času epidemije?	Spremembe v administraciji ali vsebino nacionalnih preverjanj znanja zaradi epidemije?	Ima država v načrtu dodatne študije preverjanj znanja?

Slovenija	<p>DA</p> <p>Nacionalno preverjanje znanja v običajnih razmerah poteka v 6. in 9. razredu (v prihodnosti pa načrtujemo tudi preverjanje znanja v 3. razredu). V obeh primerih ocenjujemo materni jezik in matematiko, in čeprav v 6. razredu preverjamo tudi znanje prvega tujega jezika, je v 9. razredu lahko tretji predmet eden iz celotnega nabora šolskih predmetov.</p>	<p>DA</p> <p>Leta 2020 so bila nacionalna preverjanja znanja (v 6. in 9. razredu) ODPOVEDANA . Letos poskušamo (ministrstvo je odločeno) izvesti nacionalno preverjanje, razen če bi epidemične razmere to preprečile.</p>	<p>DA</p> <p>Spremenili smo nekatera izvedbena pravila in smernice, da bi med pandemijo lahko pripomogli k zdravju in varnosti. Prav tako preučujemo možnosti, da bi šolam olajšali izvajanje preverjanje znanja. Vključili smo tudi vprašalnik za učence, ki bo povezan z rezultati preverjanja in bo nudil boljši vpogled v izgubo znanja.</p>	<p>DA</p> <p>Povezani vprašalnik za učence bo zagotovil dodaten vir za analizo, načrtujemo pa tudi izvedbo širše evalvacijske raziskave.</p>
-----------	--	--	--	--

Država ali izobraževalni sistem	Nacionalna preverjanja znanja v običajnih pogojih?	Nacionalna preverjanja znanja v šolskem letu 20/21 v času epidemije?	Spremembe v administraciji ali vsebino nacionalnih preverjanj znanja zaradi epidemije?	Ima država v načrtu dodatne študije preverjanj znanja?
Švedska	<p>DA</p> <p>Na Švedskem je nacionalno preverjanje znanja obvezno za učence 3. razreda pri predmetih švedski jezik, švedski jezik kot drugi jezik in matematika; v 6. razredu preverjanje zajema švedski jezik, švedski jezik kot drugi jezik, matematiko in angleški jezik; v 9. razredu pa švedski jezik, švedski jezik kot drugi jezik, matematiko, angleški jezik, enega od treh naravoslovnih predmetov (biologija, fizika ali kemija) in enega od štirih družboslovnih predmetov (državljanstvo, zgodovina, verska vzgoja ali geografija). Nacionalna preverjanja znanja imamo tudi v višjih letnikih srednjih šol.</p> <p>Nacionalna preverjanja znanja učiteljem zagotavljajo podporo pri spremljanju napredka učencev skladno z učnim načrtom in kurikulumom ter pomoč pri dodeljevanju ocen. Ne uporabljajo se v funkciji izpitov.</p>	<p>DA in NE</p> <p>V prejšnjem polletju (pred božičem) so potekali ustni deli nacionalnih preverjanj znanja. Za to polletje pa smo zaradi covida-19 odpovedali vsa nacionalna preverjanja znanja v 6. in 9. razredu (in v višjih letnikih srednje šole). Preverjanja v 3. razredu bodo kljub vsemu izvedena.</p>	<p>NE, vendar je prišlo do nekaterih sprememb pri naši podpori šolam, ki spremljajo učence. Švedska nacionalna agencija za izobraževanje zagotavlja diagnostična gradiva, teste in posamezne dele testov, ki so namenjeni izpostavljanju učenčevih prednosti in slabosti, učiteljem pa nudijo pomoč pri spremljanju napredka učencev in nepristranskem ocenjevanju. Ker so bila nacionalna preverjanja znanja odpovedana, smo morali učiteljem pomagati z drugimi ocenjevalnimi gradivi bolj kot običajno.</p>	<p>DA</p> <p>Na področju analiziranja učinka pandemije na šolstvo veliko načrtujemo, vendar z natančnejšimi načrti na tej točki nisem seznanjen.</p>